

रूपम् । ¹धिषणा, ²धिष्यम् ।

(901) “धीङ् आधारै”

(IV-दिवादि:-1136. अक. अनि. आत्म.) स्वादि: ।

धायक:-यिका, धायक:-यिका, ³दिधीषक:-षिका, देधीयक:-यिका ;
 धेता-त्री, धाययिता-त्री, दिधीषिता-त्री, देधीयिता-त्री ;
 — धाययन्-न्ती, धाययिष्यन्-न्ती-ती ; —
⁴धीयमानः, धाययमानः, दिधीषमाणः, देधीयमानः ;
 धेयमाणः, धाययिष्यमाणः, दिधीषिष्यमाणः, देधीयिष्यमाणः ;
 प्रधी:-प्रध्यौ-प्रध्यः ; — —
⁵धीनम्^A-धीनः-धीनवान्, अधीनः, धायितः, धिधीषितः, देधीयितः-तवान् ;
 धयः, धायः, दिधीषुः, ⁶देध्यः ;
 धेतव्यम्, धाययितव्यम्, दिधीषितव्यम्, देधीयितव्यम् ;
 धयनीयम्, धायनीयम्, दिधीषणीयम्, देधीयनीयम् ;
 धेयम्, धाय्यम्, दिधीष्यम्, देधीय्यम् ;
 ईषद्धयः-दुर्धयः-सुधयः ; — —

1. ण्यन्तात् ‘ण्यासश्चो युच्’ (3-3-107) इति युचि, अनादेशे, बाहुलकाद् गुणाभावे च रूपम् ।
2. औणादिके [द. उ. 10.17] यकृप्रत्यये नुमागमे च रूपम् । दिधेष्टीति धिष्यम् = गृहम्, ज्योतिश्च ।
3. सञ्जन्ताण्वुलि, ‘इको झल’ (1-2-9) इति झलादेः सनः कित्वाद् गुणनिषेधे, ‘अज्जनगमां सनि’ (6-4-16) इति दीर्घः । ‘पर्जन्यवल्क्षणं प्रवर्तते’ (परिभाषा 121) इति न्यायात् दीर्घे स्वतो विद्यमानेऽपि पुनर्दीर्घः । एवं सञ्जन्ते सर्वत्र बोध्यम् ।
4. शानचि, ‘दिवादिभ्यः—’ (3-1-69) इति इयनि, रूपम् ।
5. ‘स्वादय ओदितः’ (ग. सू. दिवादौ) इति वचनात् ओदित्वमस्य धातोर्ज्ञेयम् । तेन, ‘ओदितश्च’ (8-2-45) इति मिष्ठानत्वे रूपमेवम् । अधीनः इत्यत्र न धीनः अधीनः इति व्युत्पत्तिः । ‘वाक्यं वक्तव्यधीनं हि’, ‘अस्मास्वधीनं किमु निःस्पृहाणाम्’ (किरातार्जुनीये 3-9) इत्यादिषु अधीनशब्दः परतन्त्रवचनः, अव्युत्पन्नः ।
6. यङन्तात् पचाद्यचि, यङो लुकि, यणादेशः ।
- ▲. ‘किं सूर्यसे गिरमदून नितान्तदीनामुङ्गीनकाकसम भूपतिधीनमेतत् ।’

धा. का. 2,58,